

Travma Sonras? Büyüme Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Travma Sonras? Büyüme Envanteri*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31761>

Özet

Travma Sonras? Büyüme Envanteri (TSBE), orijinal ad? **Posttraumatic Growth Inventory (PTGI)** olan ölçe?in Türkçe adaptasyonudur. Bu envanter, bireylerin ya?ad?klar? **travmatik olaylar** sonras?nda deneyimledikleri olumlu psikolojik de?i?imleri, yani **travma sonras? büyüme (TSB)** düzeylerini ölçmek amac?yla Ka?an ve arkada?lar? taraf?ndan 2012 y?l?nda Türk popülasyonuna uyarlanm??t?r.

TSBE, 21 maddeden olu?makta olup, 6'l? Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullanılmaktadır. Yap?lan psikometrik çal??malar, envanterin Türk kat?l?mc?lar?n yer ald??? ara?t?rmalarda kullan?labilecek **geçerli ve güvenilir** bir ölçme arac? oldu?unu göstermi?tir. Ölçek, travma sonras? deneyimlenen olumlu geli?imi üç ana faktör (alt boyut) üzerinden de?erlendirmektedir.

Anahtar Kelimeler

Travma sonras? büyüme, Travma, TSBE, PTGI, Uyarlama, Psikometri, Yap?salsal E?itlik Modeli, Likert Ölçe?i.

Yazarlar

Ka?an, M., Güleç, M., Boysan, M., Çavuş, H.

Amaç

Travma Sonras? Büyüme Envanteri'nin temel amac?, bireylerin ya?amlar?n? tehdit eden ya da derinden sarsan olaylar (travmalar) sonras?nda kendilik alg?lar?nda, ki?ileraras? ili?kilerinde ve ya?am felsefelerinde ortaya ç?kan olumlu ve yap?c? de?i?imleri kantitatif olarak de?erlendirmektir. Bu envanter, psikopatolojiye odaklanmak yerine, zorluklar?n üstesinden gelme sürecinin getirdi?i **psikolojik dayan?kl?lık** ve geli?imi ölçmeyi hedefler.

Uyarlama çal??mas?, orijinal PTGI'n?n Türk kültürüne ve diline uygunlu?unu sa?lamak ve böylece Türkiye'de travma sonras? geli?im alan?ndaki bilimsel ara?t?rmalara sa?lam bir psikometrik araç kazandırmak amac?yla yap?lm??t?r.

Yap?

TSBE, bireyin travmatik deneyimlere yan?t olarak geli?tirdi?i olumlu adaptasyonlar? kapsayan **Travma Sonras? Büyüme (TSB)** yap?s?n? ölçmektedir. Ölçek toplam 21 maddeden olu?makta ve üç temel alt boyutta toplanmaktadır. Bu alt boyutlar, bireyin büyüme deneyiminin farklı veçhelerini temsil etmektedir.

TSBE'nin Türk versiyonunda tespit edilen alt boyutlar ?unlard?:

Kendilik Alg?s?nda De?i?im

Ya?am Felsefesinde De?i?im

?li?kilerde De?i?im

Geçerlik

TSBE'nin Türkçe versiyonunun geçerlik çal??malar?, ölçe?in yap?sal ve ay?rt edici özelliklerini detayl?ca incelemi?tir. Madde ay?rt edicilik indeksleri 0,28 ile 0,72 aras?nda de?i?im göstermi?tir. Bu aral?k, maddelerin ölçülmek istenen yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçme yetene?ine sahip oldu?unu göstermektedir.

Ölçe?in yap? geçerli?ini test etmek amacıyla Yap?sal E?itlik Modeli (YEM) kullan?lm??t?. YEM sonuçlar?, Promaks rotasyonlu temel bile?enler analiziyle elde edilen üç faktörlü yap?n?n TSBE'nin Türkçe versiyonu için uygun oldu?unu ve teorik yap?yla uyumlu bir geçerlik sergiledi?ini do?rulam??t?. Bu, ölçe?in TSB yap?s?n? Türk popülasyonunda do?ru bir ?ekilde temsil etti?ini göstermektedir.

Güvenirlik

TSBE, Türk kat?l?mc?lar?n yer ald??? ara?t?rmalarda kullan?labilecek düzeyde yüksek **güvenirlik** katsay?lar?na sahiptir. Yap?lan çal??malarda ölçe?in iç tutarlılık katsay?lar?n?n kabul edilebilir limitlerin üzerinde oldu?u belirlenmi?tir.

Ka?an ve arkada?lar?n?n (2012) çal??mas?, TSBE'nin psikometrik aç?dan sa?lam bir araç oldu?unu ve dolay?s?yla Türk popülasyonunda travma sonras? büyüme düzeylerini ölçmek için **güvenilir** bir seçenek sundu?unu belirtmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?n? ortaya koymak amacıyla Promaks rotasyonlu temel bile?enler analizi (Principal Components Analysis with Promax rotation) kullan?lm??t?. Bu analiz, verilerin **üç faktörlü** bir yap?ya i?aret etti?ini göstermi?tir. Bu üç faktörlü yap?, ölçe?in 21 maddesinin alt boyutlara ayr?m?n? desteklemektedir: Kendilik Alg?s?nda De?i?im, Ya?am Felsefesinde De?i?im ve ?li?kilerde De?i?im.

Yap?sal e?itlik modeli (YEM) ile bu üç faktörlü yap?n?n do?rulanmas?, TSBE'nin orijinal ölçe?in (PTGI) faktör yap?s?n? koruyarak Türk kültürüne ba?arılı bir ?ekilde uyarland???n? ve hiyerar?ik bir yap?y? destekledi?ini kan?tlam??t?r.

Ölçme Arac?

Test Türü: Uyarlama

Format: 21 madde, 3 alt boyutlu yap?

Mevcut Diller: Türkçe (Orijinal: İngilizce)

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon (Travmatik deneyime maruz kalm?? ve normal popülasyon örneklemleri üzerinde test edilmiştir.)

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Türk kat?l?mc?lar.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) envanteri.

Derecelendirme: 6'l? Likert tipi derecelendirme (Örn: 0 = Hiçbir de?i?iklik olmad?, 5 = Çok büyük bir de?i?iklik oldu).

Anahtar Kelimeler

Travma sonras? geli?im, Psikolojik büyüme, Yap?sal e?itlik, Promaks rotasyonu, TSB, 21 madde, Travma sonras? stres.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l? (Uyarlama Yay?n?): 2012

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m? veya akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için telif hakk? sahipleriyle (Orijinal: Tedeschi & Calhoun; Uyarlama: Ka?an vd.) ileti?ime geçilmesi önerilir.

Kaynaklar

Ka?an, M., Güleç, M., Boysan, M. ve Çavru?, H. (2012). Hierarchical factor structure of the Turkish

version of the Posttraumatic Growth Inventory in a normal population. **TAF Preventive Medicine Bulletin**, 11(5), 617-624.

Bu makalenin tam metnine buradan ula??abilir: ejmanager.com

TSBE'nin orijinal PDF dosyas? a?a??dan indirilebilir: travma-sonrasi-buyume-envanteri-toad.pdf

Travma Sonras? Büyüme Envanteri Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup, herhangi bir ?ekilde de?i?tirilmemi?tir.

21 madde ve 3 alt boyut

Kendilik Alg?s?nda De?i?im

Ya?am Felsefesinde De?i?im

?li?kilerde De?i?im

ARABPSYCHOLOGY.COM